

השבוע במאה ה-20

מה אירע במאה ה-20? בשבוע שבין ה-11 ביוני וה-17 בנו? במדור זה סוקר "העולם הזה" כמה מן המאורעות שאירעו ב-80 השנים הקודמות, בשבוע שבו מופיע הגיליון.

מכתבים

עירומים ומרובעים

"העולם הזה" באור ה' נוסטלגיה.

ראשית, לחיצת יד על החתכות היפות ששבו לדפי העולם הזה כימי קדם, אם כי בינתיים במנות זעיר רות. אני מקווה שתגבירו מדיניות זו של חומר רציני בצד כתבות קלות, ובעיקר תמונות עירום אס-תסיות; זה הופך את העיתון ל-צער ואביב. בבחינת קוקטייל מעניין ומרתק.

האם זה נכון שבעולם הזה כ-80% מהעובדים הן נשים? האם יש בעובדה זו - אם היא נכונה, כמובן - משום מניע מערכתית מסיים? אגב, מה קרה לחיכתבים לרותי? זה היה מדור מרתק!

לדעתי אתם מגזימים במיספר העמודים שאתם מקדישים למדור אנשים בעולם. היה עדיף שתתח את אנשים בעולם תרחיבו עוד ועוד את המדור אנשים הישראלי. יותר סיפורים ויותר תמונות.

בעבר הייתם גם מפרסמים מדור מעניין ובו ציטוטים מהעיתונות היומית. כדאי לדעתי לחדש את המדור הזה.

פעם היו שערי העולם הזה הרבה יותר מעניינים מבחינה גראפית, ומאוד אהבתי אותם. היום השער רים שקטים ובהחלט לא מרשימים כפי שהיו פעם. אני אוהב שערים צועקים, עם אותיות ענק וטריקים גראפיים, שמאוד הצטיינתם בהם בעבר. מה קרה לכם שהפכתם מרור בעים...?

ולסיום, היכן אפשר להשיג את כרכי העולם הזה החל מיום הופעת השבועון עד היום הזה?

שאול יהלומי, רמתגן

● הקורא המעוניין לרכוש כר כיום של העולם הזה משנים עברו - יפנה למחלקת המנויים.

הדגל השחור

חיותאדם או אורחים בעלי מצפון?

הידיעות המדאיגות, הזורמות אלינו מן הגדה המערבית, לא מר-חירות מקום לספק שמדובר במרי אזרחי פלסטיני, שיתכן, אולי, ש-הוא בראשיתו ולא בעיצומו. ברור כשמש שהתפתחות זו היתה צפויה. הכיבוש מתחיל בקרוב את שנתו ה-14, ומי שהאמין כי אפשר לשבת לנצח בשטחים, על קני רובים, מגלה עתה שאמונתו זו היתה איור-לת.

מול המרי המתגבר מיום ליום

בני ציטרין כבוד לאדם

נאלצים או נאכפים חיילי הצבא הישראלי להגיב, בשיטות רבות ומגוונות, שונות זו מזו בחומרתן. את הכוח המדכא מפעילים חיילים, שהם במיקרה הרע חיותאדם, פא-שיסטים קטנים וצמאי דם (הי-עדויות על כך מוזעזעות), ובמיקרה (החמשך בעמוד 6)

עה איסלנד כריסובליקה. מאו 1918 היתה איסלנד ממלכה עצמאית הקשורה בדנמרק. בסיס חשוב של בעלות-הברית במלחמת העולם השנייה.

1945

11.6 — מפקדה הבלתי-מוכתר של ההגנה, אליה גור-לומב, שהיה מראשי מפא"י וההסתדרות, נפטר בהיותו בן 53.

1946

17.6 — עבר-הירדן — ממ-לכה עצמאית. האמיר עבדאל-לה הפך מלך.

1947

16.6 — שלושה אנשי ה-אצ"ל — אבשלום חביב, מאיר נקר ויעקוב וייס — נידונו ל-מוות, על-ידי בית-דין צבאי בריטי, בגין השתתפותם בפ-ריצה הנועות לכלא עכו. ה-אצ"ל חטף שני סמלים בריטיים כבני-ערובה, כדי להרחיב את השליטנות מהוצאתם-להורג השלושה. הבריטים לא נרתעו, תלו את אנשי האצ"ל. שני הסמלים נתלו אף הם, וגופר-תיהם נמצאו תלויות על עץ ליד נתניה.

1948

15.6 — הודש לאחר ש-דויד בן-גוריון הכריז על הק-מת מדינת ישראל, נוסדה מיפ-לגה פוליטית חדשה (ישנה), היא תנועת החרות, מייסודו של האירגון הצבאי הלאומי, בהנהגת מנחם בגין. מנהיג-חרות מחזיק מאז ברסן ה-שילטון בתוך מילפתחו.

1952

13.6 — בישראל כוננה וע-דה לאנרגיה אטומית, שמטר-תה לייעץ בכל הקשור לקידום-המחקר והפיתוח הגרעיני.

1953

16.6 — הפגנות נגד מיכ-סות-עבודה גבוהות הפכו ב-מיורח-גרמניה לשביתה כל-לית, שהשתתפו בה מאות אל-פי פועלים. השביתה, שהת-פתחה למרד, דוכאה ביד ברזל בעזרת שריון סובייטי. 16 פו-עלים נהרגו, רבים נעצרו ונש-פטו וכמה מהם הוצאו להורג. הממשלה המיורח-גרמנית פס-קה: "מעשה פרובוקציה של האימפריאליזם האמריקאי!"

1955

16.6 — צירויות ברית-המועצות וישראל, בתל-אביב ובמוסקבה, הועלו לדרגת שג-רירויות.

1960

13.6 — ראשה-הממשלה ו-שר-הביטחון דויד בן-גוריון, יצא לצרפת, בלגיה והולנד. בפאריס נועד המנהיג הישרא-לי עם הנשיא שארל דה-גול, שהבטיח את תמיכת צרפת בסטאטוס-קו במיורח-התיכון.

1970

15.6 — מיקוה-ישראל, בית-הספר החקלאי הראשון בארץ, חוגג 100 שנים להיווס-תו.

1977

16.6 — ליאוניד ברזנייב נבחר פה-אחד לנשיא ברית-המועצות. כל 1517 צירי ה-סובייטי העליון נתנו לו את קו-לותיהם.

1938

17.6 — אנשי הניתה, ש-הוקמה על גבול הלבנון לפני שלושה חודשים, תוקפים את הכפר הערבי ג'ורדייה, בפ-י קודו של צ'רלס אורד וינגייט (שזכה להיקרא בפ-י היישוב "הידיד"). ראשית פעילותו של פלוגות הלילה המיוחדות.

היטלר בפאריס

14.6.1940

1940

11.6 — נציגי היישוב מתייצבים בפני הנציב העליון ומביעים את נאמנותם לברי-טניה ואת נכונותם להשתתף במאמץ המילחמתי נגד הנא-צים.

13.6 — האפלה ברחבי ה-ארץ.

14.6 — בשעות הבוקר נכ-נסים הגרמנים לפאריס, ללא

1936

16.3 — אחרי שמורדים ערביים התנקשו בחייו של קצין בריטי, במהלך המרד ה-ערבי שהחל זה עתה ושנמשך עד 1939, פירסמה ממשלת ה-מנדט תקנות-חירום. בין הש-אר: עונש-מוות או מאסר עולם על מי שירה בחייל או

1907

15.6 — ועידת השלום ה-שניה מתכנסת בהאג, לפי קרי-אתו של תיאודור רוזוולט. ה-קריאה השמעה אמנם ב-1904, אולם כינוס הוועידה נד-חה בשל המלחמה במיורח. הוחלט על נסיון לעצור את מירוץ החימוש.

1918

15.6 — בקרב שהתנהל ליד שכם, עם יחידות של הצבא הרוסי הנסוג, לחם גדוד יהו-די תחת דגל בריטניה. מסיפרי-השנה: הלכה ומע-שה בפסיכולוגיה האינדיווידו-אלית מאת היהודי האוסטרי אלפרד אדלר (1870-1937).

1919

15.6 — שני טייסים, בריטי ואמריקאי, זוכים בפרס של 50 מילי דולר מטעם העיתון דיימי מילי הלוונדוני, שהבטיחו למי שיחצה את האוקיינוס האטל-נטי ממערב למיורח. השניים, אלקו ובראון, טסו מניופאונ-לנד לאירלנד ב-16 שעות ו-12 דקות.

1920

12.6 — בוועידת אחדות-העבודה, שהתכנסה בכנרת, הוחלט לייסד את ההגנה - אירגון צבאי מחתרתי של ה-יישוב היהודי בארץ בתקופת המנדט. נקרא גם "השורה" או "האירגון". ההגנה היתה קשו-רה מראשיתה לתנועת-העבר-דה. מטרתה: "להגן על חיי היהודים, רכושם וכבודם."

1924

13.6 — בשפלת החוף, לא רחוק מתל-אביב, נוסדה המו-ר שבה בני-ברק, שהפכה ברבות הימים לעיר שבה מצוי ריכוז גדול של יהודים חרדיים. מסרטי-השנה: הניבלונגים של פריץ לנג.

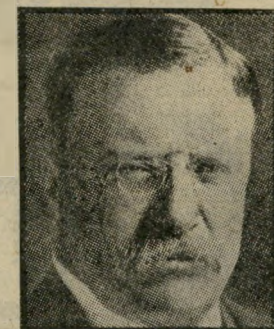
1929

אל הארץ החלו להגיע רא-שוני העליה החמישית, שהסי-תיימה כעבור שש שנים. מני-עיה העיקריים: דילדול מקו-רות הפרנסה בפולין והאיום על היהודים מצד הנאצים, ש-אף הגיעו לשילטון בגרמניה השכנה ב-1933.

באפריקה הדרומית נולד ה-ביטוי אפרטהייד, שמוכנו ה-יך רדה פוליטית ותרבותית בין-השחורים ללבנים. האפרטהייד הפך מדיניות רשמית, הלכה למעשה, כעבור 19 שנים.

1933

16.6 — חיים ארלוזורוב, מראשי תנועת-העבודה, יור-הנהלת הסוכנות היהודית ומנ-הל המחלקה המדינית, נורה למות בשפת ימה של תל-אביב, כאשר טייל עם רעייתו. רצח המנהיג הציוני-סוציא-ליסטי, שנחשב כוכב עולה ב-מיפלתו ובתנועתו, הוא עול-ימיים (בן 34). הגביר את האי-בה שבין תנועת הפועלים ל-ריוויזיוניסטים. ראשי מפא"י הפנו אצבע מאשימה כלפי יריביהם מימין, שהשיבו מלי-חמה שעררה וטענו כי האש-מתם באחריות לרצח ארלוזו-רוב היא עלילת-דם.

תיאודור רוזוולט

15.6.1907

(קולקטיביים) כמו עוצר, גני-רת שטחים, פיצוץ בתים, קני-סות וגירושים.

1937

12.6 — מרשל הצבא הא-דום, מיכאיל טוחצ'בסקי, ו-שבעה גנרלים הוצאו להורג בפקודת יוסף סטאלין. במיש-פט חשאי, במיסגרת מסע הסי-הורים שערך הרודן, הואשמו בכירי הצבא בקשירת קשר עם הגרמנים והיפאנים. במט-רה למגר את המישטר הסוב-ייטי, העלילה הוז גררה טיהור נרחב, מלווה בחיסולים רבים בדרגים הגבוהים של הצבא. פגמה בכורשה של ברית-המו-ר עצות לבלום את הפלישה הנא-צית לתחומיה, ב-1941.

17.6 — סערה בישיבת ה-הלת הסוכנות היהודית, הסי-בה: בשיחה עם שריה-מושי-בות הבריטי, אורמסבייגור, הביע חיים וייצמן נכונות לדון בחלוקת הארץ, עוד לפני שהי-מוסדות הרשמיים של ההס-דרות הציונית קבעו עמדה בשאלה מכרעת זו. נכונות של וייצמן לדון בחלוקת הארץ עוררה זעם רב והושמעו דרי-שות שיתפטר.

חיים ארלוזורוב

16.6.1933

קרב, צועדים בסך ברחובות העיר. דגל צלב הקרס מונף על מיגדל אייפל ועל בנייני-ציבור בכירה הצרפתית.

1943

11.6 — הקונגרס האמרי-קאי מקבל חוק לאיסור שבי-חות, במיסגרת גיוס המשק ל-מאמץ המילחמתי.

1944

16.6 — שיגור ראשון של פצצות מעופפות וי-2 אל עבר דרום בריטניה. נזקי הפצצות, שתוארו כנשק שיכריע את ה-מלחמה, אין בהם כדי לשבור את כוח העמידה של הבריטים. תיקויותיו של היטלר, בכל הנו-גע לפצצות המעופפות, נכ-זבן.

17.6 — במישאל-עם נקב-